

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Csendőrség Zomborban.

Zombor, 1909. febr. 27.

II.

Az általános közfelfogás, hogy a csendőrség intézménye nemcsak hogy népszerű, de nélkülözhetlen is. Abol békés, rendszerető polgárok élnek az országban, mindenütt respektálják a mi derék magyar csendőreinket s ahol feltűnik kalapjuk kakastolla, biztosabbnak érzi magát minden becsületes polgár, annál több okuk van aztán azoknak rettegni, akik félnek a világosságtól.

A közigazgatás, az államnak minden szervezete erőtlén a nagyobb veszedelmekkel szemben. Csupán a csendőrségben, a közbiztonsági szolgálat ellátására katonailag szervezett magyar királyi csendőrségben van a népnek egyetlen védelme.

Ez, mondhatjuk az egyedüli intézmény, amely védelmünkre bevált. A csendőrök a magyar nemzetnek igazi katonái. Ezek életük veszélyeztetésével folytonos harcban állanak értünk. A legkitűnőbb detektívek, fáradhatlanok, lelkiismeretesek. Azok, akik minden intézményünket gyalázzák, az elismerést meg nem tagadhatják tőlük.

Mikor az alkotmányos aera beállta

után 14 évre az 1881. évi III. t. cikkel behozták Magyarországra a csendőrséget, mindenkinek megborzongott a háta. Nem csoda. A nevük rossz emlékezetű volt. A Bach-korszakbeli zsandárok lebegtek szemeink előtt.

Ha most az ország bármely részébe megyünk, mindenütt csak a csendőrség védi és biztosítja az emberek életét, vagyonbiztonságát, az állam és társadalom rendjét.

Szükség van-e Zomborban csendőrségre? Az elfogulatlan szemlélő szerint igen.

Szükség van, mert a város rendőrsége nem töltheti be hivatását úgy, amint azt a nagyközönség jogos igényei kívánatossá teszik;

szükség van, mert e város közönsége nem élheti napjait folytonos aggodalmak és rettegés között;

szükség van, mert másképp nem vagyunk képesek megfékezni azokat, akik az ocsmány bűnöket egymásra halmozzák;

szükség van, mert minden közbiztonsági intézménynek a főfeladata, hogy a bűnesetek elkövetését megakadályozza, erre pedig a mai nap-nap után változó rendőrlégénység képtelen;

szükség van, mert ez a terv a

lakosság békéje és nyugalma érdekében megnyilvánult közóhaj.

De a város közönségének, a polgárok vagyon- és életbiztonságának ilyen uton való megvédése financiai szempontokból, mint már megirtuk, majdnem elháríthatatlan akadályokba ütközik.

Emellett a városi törvényhatósági bizottság jogásztajai jó részének azon álláspontja, hogy a közbiztonsági szolgálatnak a csendőrségre való ruházása a város autonomiáját sérti, mert annak egy részét feladja, szintén oly érv, amelyet ennek a kérdésnek eldöntésénél feltétlenül mérlegelni kell.

De amennyiben a csendőrség intézménye behozatnék, a törvényhatóság nem hagyhatja figyelmen kívül azt sem, hogy mellettük a külterületi kézbesítések, a tolonckisérések, a katonai behívók kiképzése, a nyomozásoknál hatósági közegként való közreműködési teendők ellátására legalább is 20—25 főből álló rendőrlégénységi állomány fenntartására is szükség van.

És a kihágási ügyek aktaszerű elintézésére a csendőrség behozatalakor a mostani kapitánysági tisztviselői személyzetet is szaporítani kell, mert előreláthatólag a kihágási feljelentések

A görög nő világa — a régi Athénben.

Irta: **Dömötör Győző dr.**

A régi görög azonban korán megértette azt, hogy mily veszély fenyegeti a pompás jövőjű Athén sorsát, ha a Keletnek ezt a durvaságát magáról korán le nem veti. És követte is a nemzeti lelkiismeret parancsoló szavát!!

Magában ez az egy tény már mutatja a régi athéni görög nő előkelőbb helyzetét a rabságban sinylődő Kelet nőjével szemben. De nem csak ebben domborodik ki az athéni polgár tisztultabb felfogása, hanem abban a törekvésben is, melyet a házasság megkötésének módjában iparkodott keresztülvinni.

Kelet a nőt adja-veszi ma is s a nő eladás és vétel a rendes piaci forgalomnak egyik ága. Kelet ma is úgy becsüli a nőt, mint a posztót, selymet, drágakövet s a nőnek ma is kiesiny az erkölcsi értéke.

A régi Athén sem volt képes századokon át a Keletet ebben a kérdésben mellőzni s még a ragyogó periklesi korban is sok a nőhöz méltatlan dolog ezen a téren.

De míg Homerosz korában a szósoros értelmében megvette a férfi a nőt, ennek apjától s ebből a vételárból adta a nő apja a hozományt a férfinak, mely hozományadás kötelesség volt s amely szokás eszerint igen különös felfogást juttat érvényre a hozomány történetében, miután így a *férfi adta azt ön-magának*, addig ez az adás-vétel később csak jelképpé olvadt; s míg a Keleten e rut vásár tovább uralkodott, addig a Perikles fia nem adott többé vételárat a leány apjának. A hozományt pedig a leány apja adta s az közös tulajdonná lett, de ha elváltak, a férjnek vissza kellett azt a nő apjának téríteni s míg egészen vissza nem fizette, addig 18% kamatot kellett fizetni a hozomány tőkéje után, ami igen súlyos feladat volt s így megakadályozta a könnyelmű elválást.

A régi athéni polgár szent dolognak tartotta a házasságot és bűnnek az elválást. Bár az utóbbi is sokszor előfordult, számaránya azonban alatta marad a mai kor léhaságának. S míg ma nagyon sokan csak üzletnek tekintik a házasságot s előre adósságot csinálnak a jövődöbeli hozományára és vagyonára, addig a régi athéni polgár legfőbb erénynek tartotta, hogy szegény leányt vegyen nőül. Sőt Lykurgus a tisztább felfogású Spártában, parancsba is foglalta böles törvényei közt, hogy a férjhez menő leány ne vigyen az urához se jószágot, se pénzt s tantételeiben azt hirdette, hogy a házassalók ne a vagyont keressék, hanem a jó erkölcsöt. S ha végig tekintünk a Perikles Athénje felett, azt látjuk, hogy ez a szellem uralkodott ott is.

Ime, tehát egy újabb részletkülönbség a régi Athén s a Kelet között. S ime, a görög böleség újabb megnyilatkozása, mely mindamellett, hogy kevés jogot adott a nőnek,

Röntgen Laboratorium

ZOMBORBAN, Csihás Benő utca 12. szám.

Rendelés egész napon át. — Mérsékelt árak.

Használtatik idegen testek feltalálására, törések és ficamok megállapítására, szív- és tüdőbajok, daganatok, esontbajok, kölerakodások, epekövek, kórismérezésére. — **Gyógycélul:** fehérvérűség, mirigydaganatok, Basedov-kór, bőrfarkas, bőrizzag, esontszu, izületi gennyedés, hörghurut, asthma, tüdőbeszűremkedés, kéz- és lábizzadás, rákos betegség, husdaganatok stb. fájdalom nélküli gyógyítására.

hatványozott arányban megfognak szaporodni.

A csendőrség, be vagy be nem hozatalát, avagy a mostani rendőrség szaporítását, újjászervezését sem politikai, sem pártkérdéssé tenni nem lehet, mert az egyedüli irányadó érv csak az lehet, hogy a városra ugy anyagi, mint közbiztonsági szempontból melyik megoldás lesz a legelőnyösebb.

Ezért mi a magunk részéről egyik irányban sem foglalunk állást, hanem az ügyet csupán abból a szempontból tárgyaljuk, hogy olvasóinkat a kérdés minden oldalával megismertessük. Legközelebbi közleményünkben adatszerűen részletesen foglalkozunk a megoldás anyagi részével.

Zombor, február 27.

Bácskai küldöttségek a képviselőházban.

Fernbach Károly főispán esütörtökön délelőtt Zenta város küldöttségét vezette Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elé. A küldöttségben résztvettek Lovász Márton, Lovász Andor, Fernbach József és Gyelmis Gerő orsz. képviselők, Makovics Kanut, a zentai ármentesítő társulat elnöke, Szárits Géza polgármester, Pfeiffer István igazgatómérnök. A küldöttség kérelme az volt, hogy a Tiszát a zentai partoknál a mostani vízi-beruházások terhére szabályozzák. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy a kérdést behatóan tanulmányozza és a legnagyobb jóindulattal fogja elintézi. — Palánka küldöttségét Fernbach Károly főispán és Adamovics István orsz. képviselő vezették a földmívelésügyi miniszter elé. A küldöttségben résztvett Balogh Ernő orsz. képviselő is. Adamovics István tolmácsolta a küldöttség kérelmét, amely abból állott, hogy a községnél téli kikötőt építsenek. A miniszter kijelentette, hogy ezt a kérelmet be kell állítani a vízi beruházásról szóló előirányzat keretei közé, ez beható

tanulmányt igényel, azonban biztosította a küldöttséget, hogy jóakarattal lesz kérelmük iránt.

A nemzet akarata.

Zombor, február 27.

Előrelátható volt, hogy Kossuth Ferenc bécsi kihallgatása után, — amelynek súlyát kezdettől látta mindenki, amely elé feszült várakozással tekintett az egész politikai világ, — megindulnak a kombinációk pro et contra. Az ellentétes felfogások érdekeinek megfelelően levegőbe repülnek a kaesák. Az osztrák sajtó, magától értődőleg ismét azt kürtöli világgá, hogy Kossuth utja eredmény nélküli maradt, és hogy az uralkodó a bankkérdésben vele szemben sem engedett a merev elutasítás álláspontjából.

Amíg ezt a hazug hirt a bécsi lapok diadalujongással adják tudtul, addig hasonló irányban nyilatkozik meg a magyar sajtó egyrésze is, az tudniillik, amely sajnos a közös bank mellett foglal állást, amely a közös bank hiveinek szekerét tolja. Ezzel szemben olyan hangok is hallatszanak, amelyek a kérdést máris eldöntöttnek tekintik az önálló bank javára. Mások viszont az uralkodónak azt a felfogását vélik tudni, amely ellentétben a magyar közvélemény felfogásával, hogy az önálló bank kérdésének eldöntése az, amelynek bázisán új pártalakulás és hosszabb időre konzolidált viszonyok keletkezhetnek, abban kulminálnak, hogy a fúzió és egy minden tekintetben garanciákat nyújtó kormányzás előfeltétele az önálló banknak, amely amugy sem tartozik a koalíció feladatai közé. Végül beszélnek arról is, hogy a bankszétválásnak a

fenyegető külügyi helyzet gördit leküzdhetetlen akadályokat az útjába, mert egy esetleg kitörő háboru idején a Ausztria és Magyarország pénzügyi helyzetét, finánciális hitelképességét a legesekélyebb megrázkodtatásnak sem szabad kitenni.

Eltételezve attól, hogy ez az utolsó kifogás teljességgel indokolatlan, mert hiszen a bankönállóság még csak két év múltán következhetné de facto be, míg ha ki is tör a háboru, az ma legfeljebb pár hónapig tarthat: — mind eme kombinációk egytől egyig csak — kombinációk. Annyi a tény, hogy Kossuth Ferenc az ő tisztára informatív jellegű kihallgatásán kifejtette az uralkodó előtt az általános politikai helyzetről, az eldöntésre váró kérdésekről, köztük természetesen egy új pártalakulás módozatairól, és főként az ezidőszert legnagyobb aktualitású bankkérdés megoldásáról a maga és a függetlenségi párt véleményét és tájékoztatta az uralkodót arról a sulyról, amelylyel a függetlenségi párt meggyőződése, mind abszolút többségű párté a magyar közvéleményben bír.

A kihallgatás tehát ugy a bankkérdésben, mint egyebekben, igenis elsőrendű fontossága. Nem azért, mint hogyha döntés történt volna bármely irányban most, mert hiszen ez helyes következtetéssel el sem volt képzelhető akkor, amikor az osztrák kormányval a tárgyalások még meg sem indultak, hanem azért, mert minden esetre egyik legerősebb köve lesz Kossuth Ferencnek a trón számolya elé helyezett felfogása annak az alapnak, amelyen a bankkérdés megoldása felépül. És hogy az a súly, amelylyel a magyarság jo-

házasságának vezéreszméjéül nem az üzletet, hanem a jó erkölcsöt tekintette, bár kevés olyan kalmár népe volt a földnek, mint a régi Athén kufárkodó polgársága.

A régi athéni görög nő lelkéből tehát nem irtották ki a vágyat, a természetes női óhaját és reményt, hogy őt magáért s ne csak a vagyonaért kívánják feleségül.

Nagy politikai erő is él ebben s Athént okos előrelátása vezette, mikor a leányoknak nem a pénzt, hanem az erkölcsét becsülte s a házasságban nem a mai modern férfi üzletkötését látta, hanem aetikai szövetekezést gondolt.

S ha gályakon is hordák haza a győztes seregek az aranyat és a bársonyt s ha a kincsesség mindig lobogott is a lelkük melyén akkor, mikor hitvestársat választottak, nem ez a láng vezette egyedül őket s kereső utjakat nem ez a sugár világította be.

Innen van az, hogy a régi athéni nő boldogabb volt, mint azt kis jogköre és szűk hatásköre mellett gondolnók. Mert nincs a romlatlan női léleknek finomabb szála, drágább kincse, mint az erkölcsi önértéke s az erkölcsi öntudata; s nincs sértőbb az igazi nőre, mint nőiességének s belső értéknek a lebecsülése.

A házasság intézményének az alapja tehát tisztább volt az athéni polgár életében, mint a későbbi rómaiében, nem is tekintve a többi népeket, melyek e téren a középkor

sötét gondolkozásának vonalán állottak, mikor bár nőkultusz volt, mégis a nőtisztelet igen alacsony fokot mutat. Mert a középkori nőkultúra csak lealacsonyító s megszegyenítő értelemben nevezhető annak.

S talán éppen ebből magyarázható s talán éppen a nő említett megbecsüléséből értelmezhető az, hogy voltak évtizedek, mikor a régi athéni előtt szabályként állott az egyszer való nősülés lehetősége, s *tilos volt a másodszori nősülés*; hogy továbbá az elválás súlyos anyagi következményekkel járván, szintén fokozta a házasság erősségét, s emelte annak komolyságát. Hogy pedig mégis voltak törvénytelen házasságok, annak oka nem a görög nép lelkében rejtett, hanem abban a szomorú igazságban, hogy rossz emberek, erkölestelen férfiak és erkölcs nélküli nők mindig voltak és mindig lesznek.

Abból, — az ebben a korban esodáltra méltóan üde erkölcsi felfogásból, melylyel a házasságot körülvevők, — eredt a sok külső ünnepélyesség, mely egy menyegzővel járt.

Ezekhez a szokásokhoz azonban nem kis köze volt a görög mythológiának s egyáltalán az istenvilágnak.

A régi görög ugyanis minden tettét, egész életét isteneivel hozta kapcsolatba s valamint a természet erőiben, tényezőiben s hatalmas elemeiben egy-egy istent látott, ép úgy a saját cselekedeteiben is kutatta az

istenek jelenlétét, tetszését, haragját, jelekből, külső körülményekből iparkodott megtudni a felhőkbe nyúló szent Olympos lakóinak akaratát és soha semmit sem tett előbb, míg Zeushoz és társaihoz nem fordult.

S bár a házasság kötésénél *pap* olyan értelemben, mint nálunk, nem működött közre, a vallási szertartások mégsem hiányoztak.

A komoly együttélés védőjéhez s a szerelem istennőjéhez, Herához és Aphroditéhez fordultak; napokon át imádkoztak a család összes tagjai s mindannyian, de főképp az örömszülok különös jeleket intéztek az Olympos felé. A fiatalok pedig mielőtt a házasság szent szerződését megkötötték volna, valamelyik istenáldotta forrás vizében megfürödtek, hogy ekként, mintegy megtisztulva lépjenek egymás elé.

A menyegző napján — miután a leány megkérése a házasulandó férfi s a leány apja közti egyszerű megbeszélésben s az esetleges hozományadás megállapításában megtörtént, legtöbbször rövid idővel az esküvés előtt, — mind a két család folyton figyelte a természet erőit s szakadatlan fohászokodott Zeushoz. Majd mikor lejött a hold s kigyultak a százszinű csillagok, a völegény hosszú menettől kísérve, felkereste a menyasszony házat s mikor megérkezett, a jövőendőbeli élettársát kocsira emelte, ő maga jobbról s valamelyik jóbarátja balról foglalván helyet,

gáihoz való ragaszkodását Kossuth esetele, teljes méltánylást lel, az kitűnik abból a néhány szóból is, amelylyel a függetlenségi vezér a felség személye iránti köteles diszkreció megóvásául a kihallgatásról nyilatkozott.

A bankkérdésben a nemzet akaratával ma tehát tisztában van a koronás király. A további feladat egyedül az, hogy azok mellett, akik ezt a nemzeti akaratot teljes és őszinte megvilágításban tárták fel az uralkodó előtt, az eljövendő küzdelemben fentartás nélkül, hiven és tántorítatlanul tartson ki a nemzet.

Zombor, február 27.

A gépfegyver-osztályok szaporítása.

A hadvezetőség a gépfegyver-osztályok szaporítását tervezi. Az eredeti terv az volt, hogy minden gyalogezred egy osztályt kap. Közben az osztrák landwehr minden zászlóaljánál állítottak fel gépfegyver-osztályt s ezt a példát most már követni fogják a közös hadseregnél is. Elsőben azoknál az ezredeknél állítják fel a második gépzászlóaljat, melyeknek három zászlóalja van Boszniában (az 54., 23. és 82. ezredek), három fegyver-osztályt állítanak fel. Egy gépfegyver-osztálynak olyan tüzelőereje van, mint egy századnak.

A felnőttek oktatása.

Zombor, február 26.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a felnőttek oktatására vállalkozó néptanítók jutalmazásának kérdésében tegnap a következő rendeletet intézte *Faragó* János tanfelügyelőhöz:

Miután a népiskolák tanítói — államiak, községi és felekezeti egyaránt — nagyobb számban kezdik bejelenteni arra vonatkozó szándékaikat, hogy a felnőttek számára ők is tartanak ismeretterjesztő előadásokat és hivatkozva a reájuk tulajdonképen nem vonatkozó 103800/906. számú miniszteri rende-

a menet visszafordult s a menyasszonyt repeső öröm közben elvitték a völgy házába.

A fiatalok homlokát mirtuskoszoru övezte s a társaság ifju tagjai lány menyegzői dalt énekeltek hárfá és lant kíséretében. A menyasszony kocsija után az anyja egy fáklyát vitt, melyet a völgy házában küszöbén a másik anyának átadott. Ez mint egy jelképe volt annak, hogy a leány az egyik családból kilépve a másik család tagjává lett. A társaság azután reggelig vigadott, s ekkor a völgy eltávozott arája apjának házába s ott várta be — míg választottja, különös görög szokás szerint, ruhát küld neki ajándékba, jelölve annak, hogy hajlandó reája varrni, szőni s kész férjét öltöztetni. És csak ezután kereste fel az ifju újból menyasszonyát, most már mint férj a feleségét s maradtak a férj házában, melyet az apa lakásától elkülönítettek, vagy többnyire mellette, de külön házban építettek fel.

Ezekben a külsőségekben igen finom érzék él s ezek a szertartásos ősi szokások mentek minden brutalitástól, erőszakosságtól és durvaságtól s főképp mentek az ókori népek otromba *leányrablásának* vad mozzanataitól, mely szokás a régi görögöknél csak a legelső évszázadokban mutatkozott, de rövid idő múlva a görögök csiszoltabb lelki világa folytán teljesen kipusztult.

(Folyt. köv.)

letre, kérik az előadások után járó 20—20 korona tiszteletdíj kiutalványozását s miután az iskolán kívüli oktatás országos szervezete, amely döntene a felnőttek oktatására vállalkozó néptanítók jutalmazásának kérdésében, még nem alkottatott meg ugyan, de kívánatosnak látszik, hogy a néptanítók már most belevonassanak a felnőttek oktatását előmozdító közművelődési munkásságba, célszerűnek látom a néptanítók közreműködésének anyagi feltételeit is — bár egyelőre csak ideiglenesen — megállapítani.

Erre vonatkozóan a következőket rendeltem:

Előadásonként hat korona tiszteletdíjban részesül az a tanító, aki a téli hónapokban a felnőttek számára valamely ismeretkörből legalább állandóan és bizonyos rendszer szerint 25 főnyi hallgatóságnak előadást tartott akár a helyi gazdasági vagy iparos közönség előtt vagy valamelyik közművelődési egyesület hasonló célú munkásságának keretében. Egy tanító iskolánál a tanító nyolcnál több díjazható előadást nem tarthat. Két vagy több iskolánál a díjazható előadások száma tizenhatnál nem lehet nagyobb.

Az előadások sorozata minden egyes esetben tudomásvétel végett a kir. tanfelügyelőség útján előzetesen felterjesztendő a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz. A kilátásba helyezett tiszteletdíj azonban csak akkor fog kiutalványoztatni, ha az illető tanító az állami elemi iskolai gondnokság, illetőleg a községi iskolaszék hivatalos bizonyítványával igazolja, hogy a bejelentett előadásokat kellő számu állandó hallgatóság előtt csakugyan megtartotta s kérését a kir. tanfelügyelő pártolón terjeszti fel.

Ez utóbbi szempont kedvéért felhívom a tanfelügyelő urat, hogy iskolalátogatásai alkalmával figyelmét terjeszse ki arra is, hogy az illető községben tartanak-e a tanítók szabad előadásokat a felnőttek számára? És ha tartanak, mekkora számu hallgatóság előtt, minő szorgalommal és pontossággal? Csak ilyen állandóan gyakorolt ellenőrző figyelem teszi lehetővé, hogy azoknak a kérvényeknek hivatalos ajánlása, melyeket a néptanítók a kilátásba helyezett tiszteletdíj kiutalványozása tárgyában fognak benyújtani a tanfelügyelő ur útján, a való igazságra támaszkodhassék.

A háború.

Zombor, február 27.

Igen könnyen lehet, hogy valamelyik kora tavaszi napon kitör a háború. Magyarország-Ausztria az izetlenül hepciáskodó Szerbiával szemben elment a türelemnek végső határáig, elment addig a pontig, amelyen meg kell hogy álljon.

A szerb bandák fészkelődései, a fenyegető betörés minden pillanatban való lehetősége olyan hadikészültség fentartására kényszeríti Ausztria-Magyarországot hónapok óta, amely már eddigelé számos milliót emésztett meg.

Az a magatartás, az a példátlanul vakmerő provokálás, a gyalázkodásnak az az aradata, amelyet Szerbia reánk zudított, elfordították tőle azoknak a hatalmaknak rokonszenvét is, amelyek kezdetben hajlandók lettek volna békés uton kivívandó egyes követeléseit támogatására. Egyedül Oroszország az,

amelynek szándékai ma sem állanak teljesen tisztán a nyilvánosság előtt. Igaz ugyan, hogy Izvolszki ismeretes beszéde, meg az azóta Szerbiához intézett felszólítások, megtagadják Oroszország részéről a támogatást Szerbiától arra az esetre, ha hadikészülődéseit és provokáló magatartását tovább is folytatná, de ezzel szemben figyelemre méltóan domborodik ki a szerb kormány az a félhivatalosan közrebocsátott nagyhangú kijelentése, hogy a dolgok komolyra váltával Szerbia nem fog egymagában állni és hogy teljes bizonyossággal számíthat hathatós támogatásra, de emlékezetes marad az is, hogy a háborús krízis voltaképeni magvát Oroszország vetette el akkor, amikor kísérletet tett, hogy a Balkán-konferencia tervezetében a „Szerbiának adandó engedmények” kifejezést helyett a „területi kárpótlás” kifejezést csuszassza be, amelyhez azóta Szerbia konokul ragaszkodik és amelyet a Ausztria-Magyarország természetesen elismerni nem fog soha.

Ausztria-Magyarország határozott álláspontján azonban mindez nem változtat. Annál kevésbé változtat, mert a szövetséges Németország félre nem érthető állásfoglalásából evidens az, hogy Magyarország-Ausztria a végső határig elment, türelme teljes megértésre talált és bármilyen, váratlan oldalról jövő támadás esetén német szövetségeseink rendületlenül állanak oldalunkon.

H I R E K.

Áthelyezés. A király dr. Korpásy Gyula a szegedi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül berendelt topolyai kir. járásbírónak a szegedi kir. törvényszékhez bírói minőségben való áthelyezését megengedte.

Államsegély. A földművelésügyi m. kir. miniszter a jánoshalmi tejszövetkezet berendezési költségeinek részbeni fedezésére 500 kor, államsegélyt engedélyezett oly feltétellel azonban, hogy ha a tejszövetkezet két éven belül feloszlanék, így ezen összeget a szövetkezet a bácsmezei gazdasági egyesület tejjgazdasági osztályának tartozik kifizetni.

A zombori róm. kath. legényegyesület előadásai folyó hó 28-án d. u. fél 6 órakor ismét kezdetüket veszik és pedig a következő sorrenddel: 1. „Az alkohol” felolvassa Szende Géza, a zombori alkoholelles szövetség elnöke; 2. „Az alkohol káros hatása az emberi szervezetre” vetített képekkel, magyarázza Nagy János a szövetségi választmány tagja; 3. „A nyugateurópai ember”, monológ Gárdonyi G.-tól, szavalja Takácsy Béla szövetségi rendes tag. — Március hó 7-én Vas Honka cimbalomjátéka. Felolvasás Coney Islandról vetített képekkel, tartja Vértési Károly. Március hó 14-én Závodszy Levente dr. főgimnáziumi tanár előadása: A kereszténység hatása a magyar nemzet művelődésére. Március hó 21-én Arnold Sándor cimbalomjátéka. Závodszy tanár előadásának folytatása. Március hó 25-én Quartette. Lourdes kegyhely bemutatása vetített képekben. Április hó 4-én Rafael képsorozat. Minden egyes előadást egyleti rendes tag szavalata fejez be. Minden egyes előadásra belépő díj 20 fillér.

A munka jutalma. Kassovitz Adolfot, az újvidéki szappangár alkalmazottját, ki már harmincöt év óta áll a gyár szolgálatában, a kereskedelemügyi miniszter 100 korona jutalommal és diszoklevéllel tüntette ki. A jutalom és diszoklevél átadása folyó hó 21-én a városháza kis tanácstermében nagy ünnepségek közt ment végbe.

Halálozás. Mint részvétel értesülünk, Hipp Dezső palánkai járási főszolgabíró folyó hó 25-én 48 éves korában Palánkán hirtelen elhunyt. A vármegyei tisztikar a következő gyászjelentést adta ki: Bács-Bodrog vármegyei tisztikara a legmélyebb fájdalom-érzéssel tudatja, hogy szeretett és becsült tisztjára: Hipp Dezső palánkai járási főszolgabíró 48 éves korában és buzgó vármegyei szolgálatának 20-ik évében, folyó évi február hó 25-én hirtelen elhunyt. Mig élt, nemesen érző lelke a közjó előmozdításán hevült. Elhalálozásával csak földi részei semmisülnek meg s igaz kegyelet fogja hűn ápolni áldott emlékezetét! Folyó hó 27-én délelőtt 11 órakor Palánkán tesszük örök nyugalomra. Zombor, 1909. évi február hó 25-én.

A bajai iskolák. Bajáról jelentik: A Baja városi katolikus jellegű, de városi közvagyonból föntartott elemi iskolák államosítási célzattal községi iskolává történt nyilváníttatása ellen Vojnisch Dániel apátplébános a polgármesterhez felelősséget nyújtott be, melyben az iskolát egyházi tulajdonnak jelzi. A városi közigazgatási bizottság a felelősséget elutasította és a községésítést újra kimondta.

Jóteköny előadás Hódáságon. Hódáságról írja tudósítónk: Hódáság község társadalmi Ertl János orsz. képviselő védnöksége. Szemző Károly főbíró vezetése mellett erkölcsileg és anyagilag fényesen sikerült hangversenyyel egybekötött műkedvelői előadást rendezett f. hó 20-án az olaszországi földrendes és az ajkai bányaszerencsétlenség áldozatainak segélyezésére. A program első pontja Ertl Dódika szavalata volt. Mély érzéssel, pompás hangorganummal és ritka szavalati készséggel adta elő Farkas Imre Cinka Pannáját. A közönség hosszan tartó tapsára ráadásul előadta még a Várur című költeményt ugyanolyan sikerrel. A második szám Csiky Gergely; Mukányi című vígjátéka volt. A szereplők között kiváltak Neumayer Lenke Piroška szerepében, természetes kedvességét fényes sikerrel érvényesítette; Weisz Paula, Olga komoly szerepét teljesen átérte és érezte; Baszler Maja ügyességgel kreálta Margit szerepét; Huk Karola az intrikus özvegy nehéz és hátatlan szerepét játszotta. A férfiak között legjobban játszottak Bodó Miklós, a főispán, Tóth János, Mukányi, dr. Tóth Gyula, Várkonyi Endre és Wissinger Richárd konak reporter szerepében. Kiváló jó alakítást nyújtott és sok derűséget keltett még Molnár Gyula, mint Zápolya nyelvész. A szindarab után következett az est fénypontja Ertl Jánosné zongorajátéka. Grieg: Bereuseje, Chopin: Fantasie, Impromptu (Cismoll) és Liszt-Wagner: Tanhäuser indulója volt programján. Brilláns csillogó technikával, imponáló biztossággal játszotta az egytől-egyig nehéz zeneszámokat. A művészi előadás frigrigyre lépett a technikai készséggel s mi a tökéletes művészet varázsát éreztük. Willmann Janka és Schwerer Béla előadták Gabányi Árpád Hipnotizmus című dialógját. Willmann Janka bár most játszott nagy nyilvánosság előtt először, olyan kedvesen és ügyesen játszott, hogy az régi játszóknak is dicsőre vált volna. Partnere Schwerer Béla pompásan adta a kissé felénk fiatalember szerepét. Nagy hatást keltettek Hrubian Ferenc magyar dalai; zongorán kísérte temperamentumos Gyuresányi Emilné, hegedűn Gyuresányi Emil. A közönség sokat tapsolt őköt. A magyarul nem tudók szórakoztatására német szindarabról is gondoskodott a rendezőség. A kath. legényegylet előadta Kammerer Vilmos: der Assistenzarzt című vígjátékát. Nagyon jól játszott, Noll Jakab, Drach Jakab, Haltmayer Ferenc, Merkl Balint, Pertschi Miklós és Tittl György. A vígjáték foghuzásos jelenete óriás derűséget keltett a helybeli dalárda elénekelte még a program kiegészítésül „Sumi dalát“ és a „Nem tudom én, mi a bajom“ kezdetű magyar dalt.

Esti tanfolyam a zombori legényegyletben. Március hó 2-től kezdve minden kedden, szerdán és csütörtökön este 8-9-ig tanfolyamot tart a legényegylet és pedig

vallástamból, könyvvitelből és magyar nyelvből. Az előadások az emeleti tanteremben vannak. Résztvehetnek ezen előadásokon az egyesület minden rendű tagjai, más érdeklődőket is szívesen lát az előjáróság. Az előadó tanárok különös súlyt fektetnek arra, hogy azon dolgokkal ismertessék meg a hallgatóságot, melyekre különösen az iparosoknak és kereskedőknek szükségük van. Ugymint a helyes könyvvitel, levelezés stb. Az előadások öt héten keresztül tartanak. Nagyon kívánatos, hogy a hallgatóság már az első órában minél nagyobb számban jelenjen meg, hogy az előadó tanárok utasításai szerint járassanak el. A tanteremben a dohányzás mellőzését kéri az előjáróság.

A szabadkai sajtó köréből. Szabadka legregibb napilapja, a Bácskai Hírlap szerkesztő-változás előtt áll. Braun Henrik, aki a lapnak alakulása óta munkatársa és évek hosszú során át felelős szerkesztője volt, továbbá a lap helyettes szerkesztője, Vajda József megválnak a Bácskai Hírlaptól. Velük együtt elhagyja a lapot Balogh Ernő országyűlési képviselő, a neves publicista is, aki, mint a a lap főszerkesztője számos cikkel tette érdemessé a Bácskai Hírlapot.

A zentai vashíd feliratai megállapította a kereskedelemügyi miniszter. Két köztábla kerül a hídra. Az egyiknek felirata a következő: „Kossuth hid. I. Ferenc József, Magyarország apostoli királyának uralkodása alatt megépítette e hidat a magyar állam és Zenta város költségén Kossuth Ferenc kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1907—1908. évben.“ A másik tábla felirata: „Kossuth-hid. Szántó Albert miniszteri osztálytanácsos és Tiszay Géza királyi mérnök vezetése és felügyelete alatt építették Zsigmond Béla mérnök és a Schliek-tele és a Danubius részvényegypárok. A közforgalomnak átadott Fernbach Károly főispánsága és Szárics Géza polgármestere idejében 1908. okt. 18-án.“

A szabadkai plébános halála. Jeszenovits János plébános, a szabadka-szentgyörgyi plébánia vezetője 74 éves korában elhunyt. A jölelkű, híveit szerető lelkiatya halála nagy részvétet keltett egész Szabadka társadalmában. Jóságos atyai indulat, vendégszerető és csakis híveinek elő pap volt, ki hosszú lelkesítő pályája alatt mindig a szeretetet oltotta hívei lelkébe.

Szabászati tanfolyam. A Bács-Bodrog Varmegyei Házipar Szövetség a női felsőruha készítő iparosnők számára Zomborban, 1909. évi március 1-től tíz hetre gyakorlati szabászati tanfolyamot rendez. Az előadásokat a női ipariskola helyiségeiben hétfőn, szerdán és pénteken este 6-tól 8 óráig tartjuk meg. A tanfolyamra csakis husz iparosnőt veszünk fel. Jelentkezni lehet február 25-ig az ipartestületi jegyzőnél, ahol részletes felvilágosítás is nyerhető. Beíratási és tandíj az egész évrada 3 korona. Zombor, 1909. évi február hó 17. — *A Bács-Bodrog Varmegyei Házipar Szövetség elnöksége.*

Veszedelemes lévedés. Terek József óbecsei lakosnak nyöle esztendő fiaeskája oszonnát kért anyjától, aki megengedte neki, hogy az éléskamrából kihozhat egy üveg befőttet. Meglátott ott egy megkezdett üvegben valami folyadékot. Azon hiszében, hogy az befőtt-lé, ivott belőle. Csak egy kortyot ivott, de az elég volt, mert az üvegben mosósóda oldat volt és ez úgy összemarta nyelvét, nyeldeklyét, hogy az azonnal hívott orvos csak nehezen mentette meg az életnek.

Veszteti kutya garázdálkodása. Kátyi levelezőnk tudósítása szerint ott e hó 21-én egy veszett kutya megmart mintegy hat kutyát. Az üldözésére indult emberek is megmaradtak a veszett kutya által, névszerint Böhm György, Lottprein A. és Mannweiler Jakab, akiknek azonban — a baj megtörténte után — sikerült a veszett ebet felőlnök.

Talált tárgyak. Zombor város rendőrkapitánysága közli, hogy 1 sötétké gyermeksapka, 1 régi esernyő, 1 drb nagy kendő találtatott, mely tárgyakat a jogos tulajdonosok egy éven belül a rendőrkapitányságnál átvehetik.

Árviz fenyeget. Bajáról jelentik: A Dombori-ig elterülő dunamenti községeket az eddig elért legmagasabb vízállás bekövetkezte folytán az árvízveszély fenyegeti. A földmívelésügyi miniszter Schaffer Károly műszaki tanácsost, Szurány Gyula és Konkoly-Thege Sándor kir. főmérnököt Bajára küldötte ki, kik a csanádi, koppányi és sükösi átmetszéseknel lévő hatalmas jégtorlaszok robbantását 100 munkással megkezdték.

Egy álhírlapíró üzelmei. Bajáról jelentik: A csendőrség többfelől érkezett megkeresésekre letartóztatta Bokor (Breuer) Oszkár álhírlapíró, aki rövid két hónapi ott tartózkodása alatt tekintélylyé nőtte ki magát, bejáratos volt a legjobb családokhoz, akiket most a legkínosabban érintett a jómadár leleplezése és letartóztatása. Bokor ezelőtt két hónappal jött Bajára és Sipos Imre hírlapírónak és nyelvmesternek mondotta magát. Elegáns megjelenésével, kellemes modorával befurakodott a legjobb körökbe és ott nagyobb váltókölesönökre jótállást tudott elérni. Különböző címeken összepumpolta az egész várost, de oly ügyesen csinálta dolgát, hogy nem gyanakodott senki sem. Vagy egy hónap előtt megszöktette a báttaszéki jegyzőnek a leányát, akit Bajára vitt magával és a szerencsétlen szerelmes leány azzal bűnhődött, hogy büntárként őt is letartóztatták. Sipos vakmerőségében odáig ment, hogy legutóbb a „Bajai Közlöny“-ben cikket írt, amelyben a bajai közeletről mond sulyos bírálatokat. Letartóztatása két bajai előkelő családot érint kínosan, kik Sipost mint rokonukat fogadták. Csalással és többrendbeli okirathamisítással vádolják a szélahamos álhírlapíró. Áldozata, a szép báttaszéki jegyzőleány iránt általános a részvét.

Az ügyvédi vizsgák új rendje. Ahhoz, hogy az ember ügyvéd lehessen, nagyon sok alapvizsgán, szigorlaton megmégymáson kell keresztülesni. A vizsgák végén pedig fenyegető remként áll a legszigorubb rostáló fórum: az ügyvédi vizsgáló-bizottság. A szegény ügyvédjelöltek, akik esztendőki tanultak és reménykedtek, ilyenkor magukra huzzák a szalonkabátjukat és sorba vizitálnak a vizsgálóbizottság tagjainál, a cenzoroknál. Régebben csak abból a célból, hogy bemutatkozzanak, újabban azonban már azért, hogy kijárják a vizsga kedvező eredményét. Egnémelyikük — panaszkodnak a cenzorok — valóságos aktaesemőt visz magával különféle hatóság ajánlólevelekből. Az ügyvédvizsgáló-bizottság elnöke, Székely Ferenc dr. koronaügyész ezért elrendelte, hogy a cenzorok nevei ezental titokban maradjanak és a jelölt csak a szóbeli vizsgánál tudja meg, kik a cenzorok.

Agyonvert juhász. Zentáról jelentik, hogy Száva Mihály 56 éves juhász a napokban alaposan beszélget állapotban indult el számáráton Zentáról Tornócs posztára. Az országúton találkozott Pálfi Andras tornócsi gazda kocsiával. A kocsin ülő Pálfi látva, hogy a juhász lekivánczol a számár hátáról, hívta, hogy üljön fel hozzá a kocsiába. Szávai elfogadta az ajánlatot és szamarát a kocsi hátuljához kötve, Pálfi mellett helyet foglalt a kocsiában. Rövid utat tettek azonban meg együtt, mert kamarosan összekülönböztek és a veszekedés hevében Pálfi a juhász botját kirántotta kezéből és azzal úgy verte agyafőbe, hogy a szerencsétlen embernek egész koponyáját szétverte. Pálfi a haldokló juhászt letette az ut szélére, ő pedig tovább hajtott kocsiján. Mire a környékeliek az országúton fekvő Szávait észrevelték, már halva volt. A megtartott boncoláson az agyonverés jeleit a hullán konstataáltak. Pálfit a rendőrség letartóztatta.

Öngyilkos szövetkezeti pénztáros. Zsablyáról jelentik: Zsablya község lakóit szenzációs öngyilkosság tartja izgalomban. Dungyerin Iván, a zsablyai szerb takarékszövetkezet pénztárosa a lakásán, ágyában fekvé szíven lötte magát. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. Dungyerin 45 éves ember volt, felesége és öt árvája siratja. Hogy végzetes tettét miért követte el, nem is sejtik. Gyógyhatatlan betegsége volt — mondják.

Művészet — Irodalom.

Ternovszky Gitta Zomborban. Közelebb fog a zombori színházban bemutatkozni Ternovszky Gitta, akinek vendégszereplése iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy a két előadásra a jegyek legnagyobb része elő van már jegyezve. A művészasszony most két napon bérletiszünetben zsfolt ház előtt Szabadkán vendégszerepelt fényes sikerrel. Vendégszereplése alkalmával elhalmozták virágokkal. Szabadka város közönsége gyönyörű palmaágat adott a vendégművésznőnek, aki virágokat kapott még báró Podmaniczky Endrétől, Birkás Gyulánétól, Aczél Henrikétől, a szabadkai hölgyektől és két virágkosarat dr. Farkas Ferenc színiigazgatótól. Bemutakozásáról a Bácskai Hírlap a következőket írja: Ternovszky Gitta, a műkedvelőből lett művészasszony tegnap lépett fel fényes sikerrel másodsor, de remélhetőleg nem utoljára a szabadkai színpadon az Aranyvirág című szerepében. A sok temperamentumot, nagy színpadi rutint és tökéletes tánc- és énektudást igénylő szerepben ismétlődött a kitűnő vendég szombat esti fellépésének hatása. A vendégművésznő kedves egyénisége, pompás tánc és biztos, szép éneke egyaránt elbájolták a telt ház egész közönségét, amely nem is fukarkodott elismerésével, mert minden egyes énekszáma, valamint a felvonások után zajos tapsok igazolták, hogy a szabadkai közönség is művésznővé avatta Ternovszky Gittát.

Érdekes könyv. Érdekes — pedig tudományos. Sőt a legmélyebb böleleleti és természetudományi alapon fejtegeti első és nagyobb felében: Mi az élet? A második felében pedig az első alapján az állati lélekről tárgyal. A szerző: *Kaszás Rajmund*, a zombori karmelita rendház tagja ugyan a második részt tekinti a földolagnak, mert az egész könyvet arról címezi: *Az állati lélek*, de szükségesnek tartotta előre boesátani az elsőt és azzal valóban élvezetes tudnivalókat tár elénk. Böleleleti dolgokat tárgyal népszerű, ismertető formában, könnyed, folyékony stílusban. A művelt nagyközönség részére készült ez a könyv. Élvezettel olvashatja mindenki, aki érdeklődik az ilyen dolgok iránt. Az ókortól a mai napig felmerült bölesészeti és természetudományi elméleteket ismerteti és úgy vezet bennünket az igazsághoz a következő fejezeteken át: Az élet fogalma, — Az életelv fizikai megjelenése (a sejtekről), — Vajjon minden anyag élő? — Lehet-e az életet anyagból származtatni? — Az élet eredetéről. A második rész rövid tartalma ez: Az állati lélek lényegeről, — Az állati lélek viszonya a testhez, — Az állati lélek tulajdonságairól, — Az állati lélek működéséről. — A könyv a Franklin-Társulat nyomdájában készült. Irta: *Kaszás Rajmund*. Ára 3 kor. Megrendelhető a zombori karmelita zárdában és *Schön Adolf* zombori könyvkereskedőnél.

Lápvirág. Farkas Ferenc dr. szabadkai színiigazgató elfogadta Gallovich Jenőnek, a D. M. K. E. főtítkárának *Lápvirág* című három felvonásos énekes színművét, amelyhez Hubay Jenő irt gyönyörű énekszámot. Gallovich Jenőnek *Keresztény* című színművét ugyancsak most fogadta el előadásra a Kolozsvári nemzeti színház is.

Közgazdaság.**Megyei tejgazdaságunk szervezése.**

— *Saját tudósítónktól.* —

Vármegyénk tejszövetkezetei és tejsarnokosai folyó hó 25-én tartották értekezletüket a vármegyei gazdasági egyesület székházában. Az értekezletet *Günther Ferenc*

ügyvezető-igazgató azon célból hívta egybe, hogy vármegyénk összes tejtermelő szövetkezetei és tejsarnokai egy szövetségbe tömörüljenek.

Az értekezleten, amelyen a kossuthfalvai, szentfűlöpi, zsablyai, pacséri, bácskerteszi, gádori tejszövetkezetek, hódási, ósziváci, militicsi, garai, doroszlói, újverbászi, bezdáni tejsarnokok voltak képviselve, a m. kir. földművelésügyi minisztérium részéről *Szily Tamás* országos tejgazdasági felügyelő vett részt.

Günther Ferenc ügyvezető igazgató megnyitó beszédében előadta az értekezlet tárgyát, a szövetség megalakulásának célját. Tejszövetkezeteink válságos helyzetén kizárólag tömörülés útján segíthetünk, ha az egységes nagybani termelést és értékesítést biztosítjuk és saját kezünkbe vesszük.

Szily Tamás országos tejgazdasági felügyelő szerint azon előnnyel jár a szabadkai vajközpont megváltása, hogy e révén a tejkereskedelem szilárd alapra helyezhető. Szomoruan tapasztaljuk, hogy a vaját ma éves kötésre csak 2 korona körül ingadozó árban veszi a kereskedő, még szomorubb állapot az, hogy a vajkereskedő nem mer vaját vásárolni.

A tisztességes kereskedők tönkre mentek odaadva utolsó garasait, a tisztességtelenek pedig különböző levonások és szekaturák árán óhajtanak a vajszerződésektől szabadulni.

Indítványozza: alakuljanak a tejértékesítők szövetsége alapszabályszerűen. Kérjen a szövetség a m. kir. földművelésügyi minisztériumtól annyi kamatmentes segélyt, amelylyel a vajtermelő központot megválthatja. A minisztérium a kölesön erejéig a vajtermelő központot megterhelné, hogy a szövetség esetleges felbomlása esetére az államsegély biztosítva legyen. Az adandó államsegélyt egy kölesönösen meghatározandó feleslegről fizeti ki a szövetség. Amíg a vajtermelés oly mennyiséget el nem ér, amelylyel az üzem eredményesen fenttartható, de legalább 3 évig a földművelésügyi m. kir. minisztérium évi legfeljebb 25,000 koronával támogatja a szövetséget.

A segély kieszközlése céljából a vármegyei gazdasági egyesület, a vármegye főispánja, megyebeli országgyűlési képviselőink felkérendők.

Flittner Dénes (Zsablya), az előadottak alapján a központ megváltása és a szövetség megalakítása mellett foglal állást.

Schadl Ignác (Kossuthfalva) szintén a szövetség létesítése és a központ megváltása mellett nyilatkozik. Amit ma a közvetítő kereskedelem zsebre vág, az a jövőben a bácskai gazdák zsebében marad.

Ifj. Kisster Mihály (Óverbász) szintén a szövetség megalakítását óhajtja. Nincs ellene a szabadkai vajtermelő központ megváltásának, utóbbi azonban nem látja föltétlenül szükségesnek.

Szily felügyelő újabb felszólalása után az értekezlet a következőket egyhangulag határozta:

1. Megalakítja a Bácskai tejértékesítők szövetségét. Elnökül egyhangulag megválasztja *Schadl Ignác* plébánost, a kossuthfalvai tejszövetkezet agilis elnökét.

2. A szövetség folyó évi március hó 12-én d. e. 10 órakor *Schadl Ignác* elnökle alatt Zomborban, a vármegyei gazdasági egyesület székházában rendszeresen megalakul. Az alakuló közgyűlésre az összes megyebeli tejszövetkezetek és magán tej-

csarnok tulajdonosok a gazdasági egyesület által meghívottak.

3. A szövetség a szabadkai vajtermelő központ megváltását óhajtja.

4. Felkéri a gazdasági egyesületet, hogy a vármegyei főispán és a megyebeli országgyűlési képviselők bevonásával a szükséges segélyt küldöttségileg kérje a földművelésügyi minisztériumtól.

Az alakuló közgyűlést előkészítő bizottságba *Schadl Ignác* elnökle alatt, *Günther Ferenc* egyesületi igazgató közreműködésével ifj. *Kisster Mihály* Óverbász, *Flittner Dénes* Zsablya, *Spitznagel Sebestyén* Gádor és *Reile Antal* Gara küldetnek ki.

Kevesebb a szeszadó bevétel. A pénzügyminisztérium az 1909-ik évi szeszadóbevételeket, 820,211 hektoliter szesz fogyasztásának és 140 korona szeszadókulcs alapul vétele mellett, kereken 115 millióban irányozta elő. A miniszter ezt a tételt azzal indokolta, hogy a 40 koronás szeszadóemelést a fogyasztást 15 százalékkal fogja csökkenteni. Annak dacára, hogy a szeszadót csak 20 koronával emelték, a fogyasztás nem 15, hanem közel 30 százalékkal csökkent valószínű, hogy ez az arány az év végéig sem fog javulni, úgy hogy az idén legalább is 15 millióval kevesebb szeszadó fog befolyjni, mint amennyit e cím alatt előirányoztak. A fogyasztás csökkenésének legfőbb oka a szokatlan nagy gyümölcs- és bortermés, illetve az ezekből főzött temérdek gyümölcsesz.

Méhészeti tanfolyam. A gölödői állami méhészeti gazdaságban az 1909. év folyamán hat időszaki tanfolyam tartatik a következő beosztással: Május 1—18-ig földmiveszgazdák, május 24-től június 10-ig erdőőrök, június 14—27-ig lelkészek, július 1—18-ig és július 26-tól augusztus 12-ig néptanítók, végre augusztus 15—28-ig női hallgatók részére. Ezen tanfolyamok célja, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptárnak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezen kívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják s a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16. vonalszakaszai között levő valamelyik állomásáról jönnek, a személyes vegyes vonatok III. kocsiosztályában érvényes féláru menetjegy váltására jogosító igazolványt küldetik, melynek ára a visszautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való utazáskor fog megtérítettni. Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhívottak, hogy a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételt kérelmező egy koronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukban a vármegye, lakóhely, utolsó posta és vaspályaállomást pontosan megjelölve, azt a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címzetten felettes hatóságuk útján, az állandó alkalmaztatásban levők pedig a polgármester láttamozásával az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be.

Bortermelők figyelmébe. A borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908: XLVII. t. c. 14. §-a szerint „az a bortermelő, aki évi termésének saját házi szükségletét meghaladó részét értékesíti, ugyszintén az is, aki bornak, mustnak, szőlőcsefrenak szánt szőlőnek vagy

borseprőnek adásvételével vagy borméréssel, illetve kismértékben való elárúsításával foglalkozik, a pincéjében vagy más helyiségben raktározott bortermését, illetőleg a bor- vagy must mennyiségét, ugyancsak a forgalomba hozott bor- vagy must mennyiségét — az illető bor vagy must színének, továbbá a minőség közelebbi megjelölésének, a beszerzés, illetve elszállítás helyének és idejének és nagyban, azaz legalább 50 liter mennyiségben való eladás esetén az eladó, illetve a vevő nevének és lakhelyének tételenként való feltüntetése mellett — nyilvántartani köteles. Ugyanezen törvényszakasz utolsó bekezdése szerint azonban az idézett rendelkezés alól a törvényhatósági bizottság előterjesztésére a földmívelésügyi miniszter indokolt esetben felmentést adhat. Ezen nyilvántartás vezetése 1909. évi március hó 1-től kezdve kötelező. Felhívtnak az ezen nyilvántartásra kötelezettek, hogy a kötelezettség alóli esetleges felmentésük iránti kérelmeket ez időpontig a törvényhatósági bizottsághoz terjeszszék be, hogy ez irányban a földmívelésügyi miniszterhez az előterjesztés megtehető legyen.

Gabonaárak a zombori piacon

1909. évi február hó 26-án.

Rovatvezető: P.

A készáruüzlet mai részleteiről a következőket jelenthetjük:

A *buzában* élénk volt az üzlet, iránya szilárd. Hozatala megfelelő, 200—300 mm. A kereskedők és molnárok vételekdedt tanúsítottak, miért is az árak 40—50 fillérrel ismét emelkedtek.

A *zab* jobb minőségben megfelelő kereslettel találkozott. Hozatala gyenge. Ára 10 fillérrel emelkedett.

Az *árpa* még mindig ártartó s hozatala gyenge. Ára 20 fillérrel drágább a múlt hetinél.

A *tengeri* hozatala nagy. Iránya, vételkedve és kínálata egyaránt élénk. Ára emelkedett 30—50 fillérrel.

Babban a hozatal gyenge. A vételkedve még mindig hiányzik. Ára nem változott.

A heti árak a következők voltak:

Buza	24:50 K-tól — 24:80 K-ig
Zab	14:30 „ — 16:10 „
Árpa	15:10 „ — 15:50 „
Tengeri	13:— „ — 13:60 „
Bab	18:— „ — 19:40 „
Repee	— „ — — „
Köles	— „ — — „
Kendermag	— „ — — „

mindent q-kint = 100 kilogrammonként számítva.

HIRDETÉSEK.

Meghívó.

A csávolyi önszegélyző kötelék mint szövetkezet **1909. évi március hó 7-én délután fél 1 órakor** saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

A mérleg előterjesztése jóváhagyás végett.

58—1

Az igazgatóság.

4600/1908.

Pályázati hirdetmény.

Zsablya nagyközségénél két üresedésben levő irnoki állás betöltéséig körülbelül 3 havi időtartamra két ki-segítő munkaező szükséges.

Javadalom: 5 (öt) korona napidij havi utólagos részletekben.

Csak jegyzői oklevéllel és hosszabb gyakorlattal bíró, és a szerb nyelvet tökéletesen beszélő egyének pályázhatnak.

Az alkalmazandó egyének bevétele esetén az egyelőre 1000 kor. és 1200 koronára felemelendő évi fizetéssel javadalmazott nyugdíjképes irnoki állásokra való megválasztásra számíthatnak.

Oklevél és eddigi alkalmazást igazoló okmányokkal felszerelt kérvények Zsablya község előljáróságához intézendők.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Zsablya, 1909. február hó 18-án.

NIKOLITS ENDRE,

56—3—3

közs. jegyző.

41. szám. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódási kir. járásbírósg 1908. évi Sp. 705/3. számú végzése következtében dr. Trischler Aladár hódási ügyvéd által képviselt Huller Ferenc paripási lakos javára 600 kor. s járuléka erejéig 1909. évi január hó 11-én foganatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 602 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, koesi, kukoricagöré stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hódási kir. járásbírósg 1908. évi V. 593/2 sz. végzése folytán 600 korona tökekövetelés, ennek 1907. évi november hó 15. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 182 korona 44 fillérben bírólilág már megállapított költségek erejéig Liliomoson alperes lakásán leendő megtartására 1909. évi március hó 4-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 197. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Hódáságon, 1909. évi február hó 13-án.

Váczy János,

60—1

kir. bir. végrehajtó.

917. kig. sz. 1909.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásához tartozó Felsőkabol községében üresedésbe jött községi végrehajtói állásra pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnák, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a születési és erkölcsi bizonylattal felszerelve hozzám **folyó évi március hó 26-ig** annál is inkább nyujsák be, mért a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 720 korona készpénz.

Titel, 1909. évi február hó 25-én.

Szemző János,

62—2—1

főszolgabíró.

44. szám 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódási kir. járásbírósg 1908. évi Sp. 628/3. számú végzése következtében dr. Trischler Aladár hódási ügyvéd által képviselt Schusztler Pál pincedi lakos javára 139 kor. 64 fl. és járuléka erejéig 1909. évi január hó 6-án foganatósított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1096 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle férfi nadrágok és kabátok stb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hódási kir. járásbírósg 1909. évi V. 10/2. sz. végzése folytán 139 kor. 64 fl. tökekövetelés, ennek 1908. évi június hó 1-ső napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 115 korona 42 fillérben bírólilág már megállapított költségek erejéig Pincéden alperes lakásán leendő megtartására 1909. évi március hó 9. napjának délutáni 2 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Hódáságon, 1909. évi február hó 15. én.

Váczy János,

61—1

kir. bir. végrehajtó.

Fajnyulak eladása.

Egy kisebb szabású faj-házinyúl állomány, ketrecekkel együtt, igen jutányos áron **eladó**. Az állományban van: 3 darab belgaóriás anya; 1 egy éves, 2 tiz hónapos. — 3 darab kékóriás 1 évesek; egy bak, két anya. — 4 darab ezüst; 3 anya, 1 bak. Kettő 1 éves, egy 9 hónapos és egy 6 hónapos. — 2 darab orosz; 1 évesek; 1 anya, 1 bak. — 3 darab 2 hónapos kékóriás. 6 darab 5 hetes belgaóriás, 4 darab 6 hetes ezüst. Összesen 25 darab. A „faj” tisztaságáért garantálok. — Cim: **Karácsonyi Antal** tanító **Topolya**.

59—1